

Міністерство культури України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової
Варшавський музичний університет Фридерика Шопена
Тайшанський університет
Інститут культурології НАМУ

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
І КУЛЬТУРА УКРАЇНИ
XXI СТОЛІТТЯ:
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ВЕКТОР

*Матеріали
Міжнародної науково-творчої
конференції*

Одеса-Київ -Варшава
2016

Використані джерела

1. Липатов Д. А. Берлинская школа: поиск нового эстетического метода отображения действительности в повествовательном кино / Д. А. Липатов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www2.rsuh.ru/binary/2628534_70.1366789421.75472.pdf
2. Минимализм. Энциклопедия культурологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_culture/525/МИНИМАЛИЗМ
3. Философия простоты Брюса Ли в цитатах [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mnmlist.ru/blog/quotes/177.html>
4. Цитаты [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mnmlist.ru/blog/quotes/page1/>

Івановська Ніна В'ячеславівна

ЗМІСТ ФЕСТИВАЛЮ «АРСЕНАЛ ІДЕЙ»

З 1 по 5 червня 2016 р. у Мистецькому Арсеналі відбудеться Другий інтерактивний освітній фестиваль «Арсенал ідей». Фестиваль «Арсенал ідей» – це міждисциплінарний освітній проект для дітей, підлітків, молоді та сімейного відвідування, інтерактивна виставка-презентація нових освітніх тенденцій, проектів та програм, яка має зацікавити широке коло фахівців у сфері освіти та науки, культури та музейної справи, представників соціальної сфери, громадських організацій та ініціатив.

Фестиваль «Арсенал ідей» покликаний об'єднати та продемонструвати найбільш ефективні й прогресивні напрацювання в освітній сфері, широку палітру інноваційних підходів до позашкільної освіти в Україні, а також сфокусувати презентації цих напрацювань на тематиці творення, миру та гармонії, шляхах та перспективах, що ведуть до змінення нашого життя та вдосконалення навколишнього світу. Наша країна зазнає потужних змін, формуються нові цінності і усвідомлення того, що майбутнє – у руках дітей та молоді, бо саме молодь є рушійною силою, спроможною на якісні зміни. Інноваційні підходи до вирішення глобальних проблем починаються з інноваційної освіти дітей, адже освіта є основою гармонійного світосприйняття та розвитку особистості. Мета фестивалю – відкрити нові можливості для розвитку молодшої генерації українців, наповнити життя дітей позитивними емоціями та натхненням, радістю творчості, пізнання та отримання нових вражень.

Фестиваль «Арсенал ідей», зосереджуючи на одній території велику кількість цікавих, різноманітних за формою і змістом активностей, дозволить продемонструвати ефективність використання нових форм позашкільного навчання дітей та зацікавить не лише широку аудиторію відвідувачів, але і професійну спільноту – фахівців сучасних освітніх центрів, музейних інституцій, громадських ініціатив, що спрямовують свою діяльність на розвиток позашкільної освіти в Україні.

Під час фестивалю Мистецький Арсенал перетвориться на розмаїтий гомінкий майданчик для пізнання світу, а неповторна атмосфера музейного простору під старовинними склепіннями спонукатиме до розвитку креативного мислення, творчості, дружнього пізнавального сімейного дозвілля.

В основі фестивалю – ідеї Інноваційного освітнього проекту для дітей та підлітків «Арсенал ідей» в Мистецькому Арсеналі, що діє постійно і вже третій рік поспіль ставить своїм завданням створення простору для стимулювання активного світосприйняття та креативного мислення, творчих та наукових пошуків, досліджень, генерування ідей, всебічного розвитку дітей та підлітків.

Фестиваль представляє простори: музеїв / мистецтва / науки / освіти / літератури / театру / музики / медіа / спорту / туризму / ігровий.

Одним з основних напрямків фестивалю стане міжмузейний проект, який презентуватиме освітні програми українських музеїв та стимулюватиме створення музеями нових освітніх активностей для дітей та родин. Проект передбачає створення спеціальної гри-квесту, яка об'єднає освітні активності кожного з музеїв у захоплюючих маршрутах для юних допитливих дослідників.

Міжмузейний проект дозволяє продемонструвати цілий шар нових напрацювань освітнього напрямку у музейній сфері, представить музеї як унікальне та, разом з тим, відкрите та гармонійне місце для корисного сімейного дозвілля, адже сьогодні діти все активніше долучаються до музейного простору, а відвідання музею стає природною формою пізнавального відпочинку, цікавою пригодою, яка дозволяє отримати корисні знання, естетичне задоволення, розвивати творчі здібності, креативність, розширювати світогляд.

Реалізація міжмузейного проекту у межах дитячого освітнього фестивалю сьогодні є особливо своєчасною, адже впровадження інноваційних дитячих освітніх програм тільки отримує свій розвиток, музейна сфера в Україні потребує активних змін, а питання розвитку альтернативної освіти є надзвичайно актуальними для нашої країни.

Організаторами проекту виступили Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький Арсенал», Благодійний фонд «Мистецький Арсенал». Ініціатором фестивалю та міжмузейного проекту є Благодійний фонд «Мистецький Арсенал».

Перший міждисциплінарний інтерактивний освітній фестиваль «Арсенал ідей» в Мистецькому Арсеналі відбувся 27-31 травня 2015 р. та зібрав близько 20 000 гостей. Фестиваль об'єднав та представив найбільш ефективні й прогресивні напрацювання в освітній сфері, нові

освітні тенденції, проекти та програми, широку палітру інноваційних підходів до позашкільної освіти в Україні.

Учасники фестивалю підготували понад 500 заходів. На відвідувачів фестивалю чекала весела й пізнавальна атмосфера – творчі уроки з мистецтва, цікаві інтерактиви у просторі музеїв, простір науки та робототехніки, дослідницькі хакатони, кінопрограма та театральні вистави, школи юних журналістів, фотографів, кінодокументалістів, школи вокалу та хореографії, чемпіонат зі складання Кубіка Рубіка, майстер-класи від школи діджеїнгу, вуличний парк археологічних досліджень, спеціальна програма для дітей із особливими потребами, і навіть дипломатична гра для дітей «Модельовання ООН».

Важливою складовою «Арсенал ідей» було продовження благодійного проекту Мистецького Арсеналу «Арсенал добрих справ». Цього разу програма фестивалю передбачала унікальні заняття для дітей з особливими потребами, а також безкоштовне відвідування фестивалю для організованих груп дітей, позбавлених батьківської опіки, для дітей переселенців зі Сходу України та дітей з особливими потребами. Темою фестивалю стало гасло «Змінимо світ!» Офіційне відкриття фестивалю відбулося 27 травня о 15:00 за участю дружини Президента України Марини Порошенко, генерального директора НКММК «Мистецький Арсенал» Наталії Заболотної, директора Благодійного фонду «Мистецький Арсенал», керівника проекту Ольги Вієру, президента Малої академії наук України Станіслава Довгого, голови правління Українського центру розвитку музейної справи Владислава Піоро та кураторки Простору музеїв фестивалю, дослідниці дитячого розвитку Софії Рябчук.

На відкритті прозвучала пісня «Ми змінимо світ!», яку було написано спеціально для фестивалю «Арсенал ідей». Виконав пісню дитячий вокальний колектив зі складу вихованців школи-інтернат № 11 для дітей з ослабленим зором, який було створено 2014 р. у межах соціального музичного проекту «Сім звуків – сім фарб», ініційованого Благодійним фондом «Мистецький Арсенал» спільно зі співачкою і педагогом Вікторією Зотовою.

«Простір музеїв» розвіяв міф про те, що музей є чимось нудним і малозрозумілим. З Києва та усіх куточків України на фестиваль зібралось 27 музеїв, кожен з яких представив дітям різноманітні майстер-класи, захопливі музейні заняття, ігри, загадки, кросворди і навіть науково-популярні лекції для батьків. Тепер діти знають, що таке історичне «буриме», «дергунчик» чи «бульборити», вміють виготовляти давньоруські сережки із трьох намистин, малювати вуглем, гусячим пером чи паличкою по воску, грати на пляшках, склянках, свистунцях та інших «інструментах», мруарувати по воді чи робити іграшку з нічого.

Величезною популярністю у дітей користувалися музейні маршрути. Музейний маршрут – це буклет із завданнями, які дитина мала виконувати на кожному музейному стенді по порядку, отримувати там печатку і, зібравши всі, повертатися за призом.

Родзинкою «Простору музеїв» став загадковий лабіринт, створений українською художницею Іриною Озаринською, у якому треба буде не лише знайти вихід, а й відшукати спеціальне завдання, яке приведе шукача до нового цікавого музею.

«Простір мистецтва» представив унікальний спецпроект «Портрет / Автопортрет» – створений у співпраці Арт-центру Павла Гудімова Я Галерея і Благодійного фонду «Мистецький Арсенал» проект для дітей, про дітей, їхню самобутню стихійну творчість, представлений серією великоформатних робіт, які є унікальним фактом дитячого монументального живопису.

Окрім цього, у «Просторі мистецтва» можна було відвідати інтерактивні бесіди «Півгодини про мистецтво», а також побачити проект клубу ілюстраторів Pictoric «Дітячі України» про видатних українців мовою сучасного графічного мистецтва, де художники з усієї України запропонували новий погляд на видатних особистостей у своїх плакатах, які стали альтернативою шаблонним портретам зі шкільних підручників.

Діти залюбки брали участь у проекті «Місто майбутнього», надихалися роботами художника Степана Рябченка та працювали зі скульптурним пластиліном, будуючи відповідно до своєї уяви власне «місто майбутнього», а також будували «Паперове місто» в унікальному просторі для творчості, експерименту, досліджень та проектування від експериментальної майстерні «Studyroom» дизайнера та викладача Тетяни Новикової.

У «Просторі моделювання ООН» відбулася дипломатична-гра конференція «6 Київська міжнародна модель ООН», у роботі якої взяли участь 60 делегатів, що представили 30 країн світу. Гра є важливим уроком відповідальності та комунікації, а завдяки їй школярі та студенти по всьому світу вчать приймати рішення і починають розуміти, що від вміння домовлятися і спільно вирішувати проблеми залежить життя та процвітання планети. На урочистому відкритті конференції делегатів привітала перша леді України Марина Порошенко. За результатами конференції було прийнято Резолюцію, яку планується надіслати до Представництва ООН в Україні, Головного офісу ООН у Нью-Йорку, а також представникам української влади задля ознайомлення з пропозиціями української молоді щодо вирішенню наявних проблем сьогодення. Також було визначено кращих делегатів – Лубкіна Даніла, Руденко Ірину, Слюсар Діану, Тимоннікова Михайла, Хижняка Віталія, Янчука Дани-

ла, що стало гарним стимулом для подальшого навчання та майбутньої кар'єри молодих дипломатів, яким належить взяти на себе відповідальність за майбутнє світу та України.

«Літературний простір» надав можливість ознайомитися зі свіжими українськими новинками у книговидаванні для дітей та запропонував широку програму заходів, пов'язаних з літературою та книгою, презентації нових книжок, різноманітні майстер-класи та ігри, читання, цікаві зустрічі з авторами, ілюстраторами, видавцями.

«Театральна сцена» запропонувала цікаві вистави, серед яких варто відзначити виставу «По інший бік сонця» для дітей у межах проекту «Включення» від Центру захисту дітей «Наші Діти», структурного осередку Німецько-Польсько-Українського Товариства в Україні, яка мала на меті допомогти дітям, що перебувають у складних життєвих обставинах, краще пізнати себе, навчитися взаємодіяти з людьми різних професій і віку та розвинути свої художні таланти.

Окрім цього, важливими складовими фестивалю були простори медіа, музики, ігровий простір, простір дозвілля та спорту, де діти мали можливість познайомитися з основами цікавих творчих професій, взяти уроки з вокалу та хореографії, спробувати свої сили в різноманітних іграх та квестах.

Програму для дорослих сформували розмови з українськими освітянами, провідними психологами та арт-терапевтами, спеціалістами з роботи з дітьми та підлітками.

Кухаренко Олександр Олександрович

САКРАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУ РОДЮЧОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ВЕСІЛЬНІЙ ОБРЯДОВОСТІ

Елементи культу родючості, пов'язаного зі статевим началом, найповніше відображені в обрядах комори й перезви, що складають кульмінацію в ритуальному циклі українського весілля.

Найпопулярнішим образом, що побутує в обрядових піснях, є калина. Термін «ламати калину» став не лише образом позбавлення цноти, а й фразеологізмом, що означав як факт заміжжя, так і будь-який статевий акт. Не дивно, що словосполучення часто зустрічається в народних піснях і навіть із такою тризначною символікою: «Калинонька наша, Маруся, / Під калиною лежала, / Калину ламала...» [2, с. 445], де з калиною порівнюється сама наречена, місце її знаходження (комора) й процес позбавлення цноти.